

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy a soudkyň JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Marie Žiškové v právní věci žalobce **Ing. I. P.**, zastoupeného JUDr. Milošem Hoškem, advokátem se sídlem Kladenská 5, Praha 6, proti žalovanému **Ministerstvu financí**, se sídlem Letenská 15, Praha 1, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 4. 2005, č. j. 53/78 634/2004-533, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 13. 4. 2006, č. j. 11 Ca 190/2005 - 37,

t a k t o :

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 13. 4. 2006, č. j. 11 Ca 190/2005 - 37, **se z r u š u j e** a věc **se v r a c í** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Včasnou kasační stížností se stěžovatel (dále i „žalobce“) domáhal zrušení shora uvedeného usnesení Městského soudu v Praze, kterým byla odmítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného. Tímto rozhodnutím žalovaný podle § 50 odst. 6 zákona č. 337/1992 Sb. o správě daní a poplatků (dále jen „daňový řád“), zamítl odvolání žalobce proti rozhodnutí Finančního ředitelství pro hl. m. Prahu ze dne 4. 3. 2004, č. j. FŘ 1943/15, kterým byla ověřena neplatnost jeho rozhodnutí ze dne 31. 10. 2003, č. j. FŘ 10548/15/03, o odvolání proti platebnímu výměru na penále k dani z příjmů fyzických osob za rok 1997.

Soud žalobu odmítl podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. s odůvodněním, že napadené rozhodnutí není rozhodnutím ve smyslu § 65 s. ř. s., neboť se jím v žádném případě autoritativně nemění žádná žalobcova práva či povinnosti. Naopak, takovým rozhodnutím se konstatuje, deklaruje neplatnost daňového rozhodnutí. Daňové řízení se tak dostalo do stádia před vydáním rozhodnutí o odvolání žalobce proti rozhodnutí o vyměření daňového penále.

Žalobce napadl usnesení městského soudu kasační stížností, opírající se o důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. a domáhal se jeho zrušení. Poukázal na to, že se soud zabýval toliko rozhodnutím první instance, ačkoliv žalobce napadl žalobou rozhodnutí žalovaného. Vyjádřil přesvědčení, že žalobou napadené rozhodnutí podléhá soudnímu přezkoumání, neboť je rozhodnutím ve smyslu § 65 s. ř. s. Trvá proto na tom, aby usnesení městského soudu bylo zrušeno a věc vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný k výzvě soudu vyjádření ke kasační stížnosti nepodal.

Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněného důvodu, a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Nejprve se soud zabýval podmínkami či předpoklady, při jejichž splnění lze ve věci meritorně rozhodovat.

Pro žalobce ve správním soudnictví, který napadá rozhodnutí správního orgánu, musí být splněny (kromě obecných podmínek řízení na straně účastníků, jimiž jsou způsobilost být účastníkem řízení, procesní způsobilost, a v případě zastoupení též plná moc zmocněnce) předpoklady stanovené v citovaném § 65 odst. 1 s. ř. s. Jednak tedy žalobce musí tvrdit, že byl zkrácen na svých právech úkonem správního orgánu; jednak tento úkon musí být „rozhodnutím“, tzn. musí se jím zakládat, měnit, rušit nebo závazně určovat žalobcova práva a povinnosti.

Je na tomto místě nutno zdůraznit, že procesní legitimace se nezakládá zkrácením na právech, nýbrž tvrzením o tom, že ke zkrácení došlo. Závěr o tom, zda žalobce skutečně byl či nebyl zkrácen, je už závěrem o legitimaci věcné, a je tedy určující pro úspěšnost či neúspěšnost žaloby. Nelze jím ovšem podmiňovat věcné projednání žaloby, resp. její přípustnost či nepřípustnost, jak to učinil městský soud.

To, že nebyly splněny podmínky řízení ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s., lze najisto vyslovit jen tehdy, pokud napadený úkon není rozhodnutím [zde pak platí kompetenční výluka podle § 70 písm. a) s. ř. s.], pokud žalobce netvrdí, že byl zkrácen na právech (v takovém případě by však patrně ani nepodal žalobu, resp. jeho podání ke správnímu soudu by nebylo možno jako žalobu kvalifikovat), nebo pokud je takové zkrácení pojmově vyloučeno: tak tomu bude nejspíše v případech, kdy správní orgán svým rozhodnutím plně vyhoví žalobcově žádosti nebo kdy zcela odkládá dřívější rozhodnutí vydané v neprospěch žalobce, a žalobcovo právní postavení se tak vrátí do stavu před vydáním onoho dřívějšího rozhodnutí (k tomu srov. rozhodnutí Vrchního soudu v Praze publikované pod č. 709/2000 Soudní judikatury ve věcech správních); to ale není souzený případ. V důsledku rozhodnutí o ověření neplatnosti rozhodnutí, kterým bylo žalobci předepsáno penále, se dočasně „odsunul“ stav, kdy byla žalobci předepsaná povinnost k placení. To však ještě neznamená, že tato skutečnost může být pro soud důvodem k odmítnutí žaloby - už jen proto, že o „odklizeném“ rozhodnutí může mít a žalobce i má jinou představu než správní orgán. Lze si totiž snadno představit situaci, kdy by „zneplatněným“ rozhodnutím nebylo rozhodnutí o stanovení penále, ale rozhodnutí o daňové povinnosti, jejímž předmětem je plnění od státu, tedy rozhodnutím vyměřený nárok (v určité výši) na odpočet daně z přidané hodnoty. Pak rozhodnutí vydané podle § 32 odst. 7 daňového řádu, jímž se osvědčí neplatnost rozhodnutí o přiznání nároku na odpočet daně, musí být nutně přezkoumatelné soudem, neboť by mohlo straně odejmout již přiznané právo. V případě, že by poté správní orgány již žádné nové rozhodnutí, jež by splňovalo požadavky § 32 odst. 2 daňového řádu

na základní náležitosti, nevydaly, nebylo by možno se již nápravy soudní cestou domoci. Nevydání nového rozhodnutí by navíc nemuselo být způsobeno pouhou liknavostí správních orgánů, ale třeba i objektivní skutečností – uplynutím lhůty dle § 47 daňového řádu a nastolením stavu, kdy je již vydat nové rozhodnutí nemožné.

Je nutné připomenout, že rozsah přezkoumání napadeného rozhodnutí, (vydaného dle § 32 odst. 7 daňového řádu) soudem, je však omezen pouze na zkoumání podmínek pro jeho vydání. Tyto podmínky jsou vyjádřeny v § 32 odst. 2 daňového řádu; toto ustanovení upravuje základní náležitosti daňových rozhodnutí, přičemž jen absence některých z nich zakládá neplatnost rozhodnutí, kterou je poté správní orgán povinen deklarovat postupem upraveným v § 32 odst. 7 daňového řádu. Správní orgán však ověří neplatnost svého rozhodnutí i v jiné situaci, je-li zatíženo jinou závažnou vadou, je zmatečné, nesrozumitelné či zcela nicotné. K výkladu nicotnosti i neplatnosti rozhodnutí a rozdílům mezi nimi odkazuje Nejvyšší správní soud na rozhodnutí svého rozšířeného senátu ze dne 22. 7. 2005, č. j. 6 A 76/2001 - 96, publikované pod č. 793/2006 Sb. NSS.

Nejvyšší správní soud si je vědom složitosti průběhu souzené věci. Žaloba proti původnímu rozhodnutí o stanovení penále byla Městským soudem v Praze odmítnuta (usnesením ze dne 3. 11. 2005, č. j. 8 Ca 197/2005- 51) právě proto, že toto rozhodnutí bylo shledáno neplatným a ve věci bylo vydáno rozhodnutí nové, aniž by soud vyčkal výsledku řízení ve věci zde nyní souzené.

Nejvyšší správní soud je však nucen odmítnout žalobcovu námitku, že se městský soud zabýval toliko rozhodnutím první instance, ačkoliv žalobce napadl žalobou rozhodnutí žalovaného. Je nutno připomenout, že rozhodnutí první a druhé instance zde tvoří jeden celek. Proto, jestliže soud zmiňuje „rozhodnutí o ověření neplatnosti“ (které takto označil správní orgán prvního stupně), pak je z ostatního textu zcela zřejmé, že hodnotil rozhodnutí žalovaného, který ve věci rozhodl s konečnou platností. (Tento postup ostatně jednoznačně plyne z § 5, § 33 s. ř. s.)

Ze shora uvedených důvodů proto soud zrušil napadené usnesení a vrátil věc městskému soudu k dalšímu řízení. V něm bude tento soud vázán právním názorem vysloveným v rozsudku zdejšího soudu (§ 110 odst. 3 s. ř. s.); bude se tedy podanou žalobou zabývat věcně a přezkoumá rozhodnutí žalovaného na základě žalobních námitek. V novém rozhodnutí o věci rozhodne rovněž i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. prosince 2006

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu